

1 **פְּעֻמָּתָהּ תִּתֵּן** לקחת ממנה עצים לצורך הסקה, אפילו שלא זימנה
2 מבעוד יום, ולא היה רגיל להסיק ממנה. **אֲכָל** לא ישתמש בְּעֻצִּים
3 **שֶׁבְּמוֹקְצָה** - מהרחבה שמאחורי הבית, הקרויה 'מוקצה' כיון
4 שהיא מוקצת מאחורי הבית ואין נכנסין ויוצאין שם בקביעות,
5 ושם היו נותנין עצים וכל דבר שאין רצונו להשתמש עד זמן
6 מרובה, והוקצה מדעתו מלהשתמש בו, ואסור משום מוקצה;

נמרא

7 **תָּנָא** - שנינו בברייתא, **שֶׁאֵם אִי אִפְשָׁר לוֹ לְשַׁנּוֹת** - לעשות שינוי
8 בדין הכתוב במשנתנו ושלל יביא כדי יין אלא בשינוי על כתפו
9 או לפניו, כגון שזימן הרבה אורחים וצריך להביא הרבה כדים
10 יחד, משום כבוד האורחים, מותר להביא גם בסל ובקופה.
11 כמו שמצינו במשנה שצריך לשנות מהדרך שהוא נושא בחול,
12 בכדי שלא יראה כמעשה חול, כמו כן **אִתְּקִין רַבָּא** גְּעִירו **מִחוּזָא**
13 את התקנה הבאה, שכל משא שנושאים אותו בחול בדרך
14 מסוימת, אין לנשאו ביום טוב אלא בדרך קלה יותר, וכדלהלן, כל
15 משאות דְּדִירו **בְּרוֹחָקָא** - שבחול אדם נושא אותם על כתיפו
16 בסורה, כגון חבית או שק מלא פירות, כשנושא אותם ביו"ט
17 ולצורך יו"ט, לְדִירו - ישאווה באמצעות רִנְלָא, כיון שבעץ זה נוח
18 יותר לשאת משא כבד. דְּדִירו - משאות שרגילים לשאתם בחול
19 בְּרִנְלָא, ביו"ט לְדִירו בְּאִנְיָא - ישאווה שני בני אדם על ידי מוט
20 בכתפיהם ושזו דרך קלה יותר מנשיאה ביחיד באמצעות 'רגלא'.
21 דְּדִירו בְּאִנְיָא, לְדִירו בְּאִנְיָא - ביו"ט ישאו השנים את המוט בידיהם.
22 דְּדִירו בְּאִנְיָא, ביו"ט נִפְרִים סוּדְרָא עֲלֵיהּ - יש לכסות את החבית
23 בסודר, שהסודר קל ואינו מכביד, והוא שינוי בעלמא להצניע
24 משאו. **וְאֵם לֹא אִפְשָׁר** לשנות באופנים דלעיל, שְׂרִי להביאו גם בלי
25 שינוי, דְּאִמְרַ מַר בברייתא לעיל, **שֶׁאֵם אִי אִפְשָׁר לְשַׁנּוֹת**, מותר
26 להביא ללא שינוי.

27 **אִמְרַ לִיה רַב תַּנּוּן בַּר רַבָּא לְרַב אֲשִׁי**, הרי אִמְרַ רַבָּנָן שבמשאות
28 שאדם נושא בָּמָה דְּאִפְשָׁר לְשַׁנּוֹת - [לשנות] מְשַׁנְיָן בְּיוֹמָא מְבָא -
29 יש לשנות ביום טוב, כדי שיהיה ניכר שאינו עושה כבחול, וְהָא הִנֵּי
30 נָשִׁי - והרי אותן נשים, דְּקָא מְלִין חֲצִיבֵיהּ מִיָּא - שממלאות
31 כדיהן מים מן הנהר בְּיוֹמָא מְבָא, וְלֹא קָא מְשַׁנְיָן - ואינן משנות
32 כלום, וְלֹא אִמְרִין לְהוּ וְלֹא מִידִי - אין אנו מוחים בהן ואומרים להן
33 שיעשו איזה שינוי. אִמְרַ לִיה רַב אֲשִׁי, מִשּׁוּם דְּלֹא אִפְשָׁר - שאין
34 כאן אפשרות לעשות שינוי. הִכִּי לִיעָבֵד - איזה שינוי נצריך אותן
35 לעשות, אם נאמר למי שהיתה רגילה דְּמִלְלָא בְּחֻצָּא רַבָּה - למלא
36 מים בכד גדול, שתשנה וביו"ט תְּמַלִּי בְּחֻצָּא זֻמָּא - בכד קטן, הרי
37 קָא מְפָשָׁא בְּחֻלּוּבָא - יגרם לה על ידי כך ריבוי בהליכה, שבשביל
38 למלאות את כמות המים שהיא צריכה למלאות, תצטרך ללכת
39 להביא כמה פעמים, ואם כן מה הריווח במה ששינתה. וכן אם
40 נאמר לאשה שהיתה רגילה דְּמִלְלָא בְּחֻצָּא זֻמָּא - למלא מים בכד
41 קטן, שתשנה וביו"ט תְּמַלִּי בְּחֻצָּא רַבָּה - בכד גדול, הרי קָא מְפָשָׁא
42 בְּמִשּׁוּי - יגרם לה על ידי כך ריבוי במשא. ואם נאמר לה שביו"ט
43 תעשה שינוי וּתְכַסֶּיָּה את הכד בְּנִבְתָּא - כיסוי של עץ שמכסה
44 את הכדים, יש לחוש שזמנין דְּנִפְלִי הִכִּסּוּי וְאִתִּי לְאִתִּי - לטלטל
45 את הכיסוי ברשות הרבים שלא לצורך. תְּקַמְרִיה - אם נחייבה
46 לקשור את הכיסוי כדי שלא יפול, יש לחוש זְמַנִּין דְּמִפְסִיק -
47 פעמים שיקרע הקשר, וְאִתִּי לְמַקְרִיה - ותבוא לקשרו כדי שלא
48 יפול, וקשר העשוי להתקיים הוא אב מלאכה ואסור. תְּפָרִים
49 סוּדְרָא עֲלֵיהּ - אם נחייבה לכסות את הכד בסדין, יש לחוש זְמַנִּין
50 דְּמִתְמַשֵּׁי - פעמים שיפול הסודר וישרה בְּמִיָּא, וְאִתִּי לִידִי סְחִיחָה,
51 שאסורה ביו"ט, תְּלַפָּה - לפי זה נמצא שבדבר זה לֹא אִפְשָׁר לְהוּ
52 לשנות, והרי אם אי אפשר לשנות מותר גם בלא שינוי, לכן אין
53 אנו מוחים בידן.

54 הגמרא מביאה שאלה דומה בענין מחאה שאין מוחים: אִמְרַ לִיה
55 **רַבָּא בַר רַב תַּנּוּן לְאִבְרַי, תַּנּוּן, אֵין מְטַפְחִין** - מוחאים כף זו על זו, ואין
56 מְסַפְּקִין - כף על ירך, משום שיר, או משום אבל, ואין מְרַקְרִין ביום

57 טוב, והטעם מבואר להלן (לו): גזירה שמא יתקן כלי שיר. ושאל
58 רבא בר רב תנן לאבוי, וְהִיאָרְנָא - בזמנינו דְּקָא חִזְיָן דְּעִבְדִּין חִבִּי
59 - שאנו רואים שעושים את כל אלה, וְלֹא אִמְרִין לְהוּ וְלֹא מִידִי,
60 ומדוע אנו לא מוחים בידם. אִמְרַ לִיה אבוי, וְלִמְעַמְיָד - ולדעתך
61 שצריך למחות, הָא דְּאִמְרַ (רַבָּא) לֹא לִיתִּיב אִינִישׁ אִפְסָא דְּלִחָא -
62 שלא ישב אדם בשבת בשפת המבוי שאינו מקורה, במקום שהלחי
63 המתיר את המבוי קבוע שם, מפני שחוששים דְּלִמָּא מְנַגְדִּי - שמא
64 יתגלגל לִיה חֲפִץ מהמבוי לרשות הרבים, ומתוך שהמבוי אינו
65 מקורה, לא יבחין היכן רשות הרבים והיכן רשות הדין, וְאִתִּי
66 לְאִתִּי - ויבוא להביאו בחזרה מרשות הרבים למבוי שהוא רשות
67 היחיד (אֲרַבְעָא אֲמוֹת בְּרִשּׁוֹת הַרְבִּים). ושאל אבוי את רבא בר רב
68 תנן, לשיטתך, וְהָא הִנֵּי נָשִׁי דְּשִׁקְלָן חֲצִיבֵיהּ - הרי אותן נשים
69 שנוטלות את כדם, וְאִתִּי וְיִתְבֵּן אִפְסָא דְּמִבְּוֹחָה - והולכות
70 ויושבות בפתח המבוי, וְלֹא אִמְרִין לְהוּ וְלֹא מִידִי - ואין אנו מוחים
71 בידן על שעוברות על גזירת חכמים שאסרו לשבת בשפת המבוי.
72 אִלָּא צִירָא לומר שהטעם הוא, שבכעין זה נאמר הֵנָּה לְהֵם לִישְׁתָּא
73 ואל תאמר להם שלא עושים כדן, בדבר שכבר הורגלו לעשות
74 ולא יחזרו בהם גם אחר שתמחה בידם, כי מוֹטָב שִׁיחֵי שוֹגְגִין וְאִלָּא
75 יְהִיו מְוִידִין - עדיף שיעברו על האיסור שזוגג, כשלא שמעו
76 שהדבר אסור, ולא יעברו עליו במזיד אחר שנמחה בידם, ולכן לא
77 אומרים להן כלום על מה שהן יושבות על פתח המבוי ועוברות
78 על איסור דרבנן, ואם כן הָאָא נָמִי - לגבי מטפחין ומספקין
79 ומרקדין ביום טוב, נאמר הֵנָּה לְהֵם לִישְׁתָּא, מוֹטָב שִׁיחֵי שוֹגְגִין וְאִלָּא
80 יְהִיו מְוִידִין.

81 מחלקת הגמרא להלכה: וְהִנֵּי מִילִי - מתי נאמר הכלל שאין מוחים
82 אלא מניחים להם לישראל להיות שוגגין ולא מוידין, רק בְּדִרְבָּנָן -
83 בשהורגלו לעבור על איסורים מדרבנן וכגון באיסור שאין מטפחין
84 וכן שלא ישבו בפתח המבוי שהם גזירה מדרבנן, וכדלעיל, אֲכָל
85 בְּאִיסוּר דְּאוֹרִייתָא לֹא אִמְרִין מוֹטָב שִׁיחֵי שוֹגְגִין וכו', אלא מוחים
86 בידם. חזרת בה הגמרא, וְלֹא הִיא, לֹא שָׁנָא בְּאִיסוּרִים דְּאוֹרִייתָא,
87 וְלֹא שָׁנָא בְּדִרְבָּנָן, אם כשנמחה בידם לא ישמעו לנו, לֹא אִמְרִין
88 לְהוּ וְלֹא מִידִי. ומביאה הגמרא ראייה לכך, דְּהָא תוֹסֶפֶת יוֹם
89 הַכַּפֹּתִים שצריך להתחיל ולהתענות מבעוד יום דְּאוֹרִייתָא הוּא,
90 שנלמד מהפסוק (ויקרא כג לב) 'וְעֲנִיתֶם אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם בַּתְּשׁוּעָה',
91 וְאִבְרַי וְנָשִׁי הַנָּשִׁים עַד שֶׁשֶּׁשֶׁכָּה, ולא מתחילות להתענות מבעוד
92 יום, וְלֹא אִמְרִין לְהוּ וְלֹא מִידִי, בהכרח שגם באיסורים דאורייתא
93 לא מוחים:

94 שנינו במשנה: וּמִתְחִילִין בְּעֶרְמָתָהּ תִּתֵּן: אִמְרַ רַב בְּהֵנָּה, זֹאת אוֹמְרַת
95 - ממה שאמר התנא שאפשר להשתמש בתבן להסקה, אף על פי
96 שלא הכינו לכך מבעוד יום, וסתם ערימת תבן עומדת לבהמה ולא
97 להסקה, אנו למדים כי מִתְחִילִין בְּאוֹצֵר - בכל דבר האצור לזמן
98 ארוך, מותר להתחיל ולהשתמש בו תְּחִלָּה - פעם ראשונה ביו"ט,
99 ואף שלא הכינו לכך מבעוד יום. מבררת הגמרא, מָנִי - מיהו
100 הסובר שמותר להתחיל להשתמש ביו"ט בדבר שהקצה דעתו
101 ממנו. רַבִּי שְׁמֵעוֹן הִיא, דְּלִית לִיה מוֹקְצָה וכלומר, שמיקל ברוב סוגי
102 המוקצה. אם כן, אִימָא סִיפָא, אֲכָל לֹא ישתמש בְּעֻצִּים שֶׁבְּמוֹקְצָה,
103 כיון שהקצה דעתו מהם, אֲתָאן - בדין זה שבסיפא באנו לדעת רַבִּי
104 יְהוּדָה, דְּאִית לִיה מוֹקְצָה, ואם כן המשנה סותרת את עצמה בדין
105 מוקצה. מתרצת הגמרא, לעולם המשנה כשיטת רבי שמעון, והָאָא
106 - מה שכתוב במשנה שאסור להשתמש בעצים שבמוקצה, בְּאִרְזִי
107 אִרְזֵי זֵכֶר וְאִשׁוּחֵי - ארז נקבה עֲקָרִין, שעצים אלו עומדים
108 להשתמש בהם לבנין, דְּמוֹקְצָה מִחֲמַת חֲסָרִין בִּים - שהאדם מקצה
109 אותם מחמת שדמיהם יקרים, וְאִפְּלִי רַבִּי שְׁמֵעוֹן מוֹדֵה שיש בהם
110 איסור מוקצה, אבל בעצים רגילים מותר להתחיל להשתמש אף
111 בערימה חרשה.

112 אִיבָא דְּתַנִּי לָהּ - יש ששנו את דיוקו של רב כהנא אִסִּיפָא של
113 המשנה, אֲכָל לֹא בְּעֻצִּים שֶׁבְּמוֹקְצָה. אִמְרַ רַב בְּהֵנָּה, זֹאת אוֹמְרַת -
114 ממה שאמר התנא שאין מתחילין בעצים שבמוקצה, נמצא כי אין

1 מִתְחִילִין בְּאוֹצֵר תְּחִלָּה, כִּיּוֹן שֶׁהַקְצָה דַּעַתּוֹ מִמֶּנָּה. וּמִבְרֵרֶת הַגִּמְרָא,
2 מִנִּי, רַבִּי יְהוּדָה הִיא, דְּאֵיתָ לֶיהָ מוֹקְצָה. וְאִם כֵּן, אֵימָא רִישָׁא,
3 מִתְחִילִין בְּעֶרְמַת הַתְּבִין, אִף שֶׁהוֹקְצָה מִדַּעַתּוֹ וְלֹא הִכִּינוּ לַכֶּךְ מִבְּעוֹד
4 יוֹם, אֶתְאֵן לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, דְּלִית לֶיהָ מוֹקְצָה. מִתְרַצֵּת הַגִּמְרָא, לַעֲוֹלָם
5 הַמִּשְׁנָה כְּשִׁיטַּת רַבִּי יְהוּדָה, וְהָתָם – מַה שֶׁהִתִּיר לַהֲשַׁתֵּם בְּעֶרְמַת
6 הַתְּבִין אִף שֶׁלֹּא הִכִּינוּ לַכֶּךְ, מִדּוּבֵר בְּתַבְנָא סְרִיא – תְּבִין שֶׁנִּרְקַב
7 וּמִסְרִיחַ שֶׁלֹּא רָאוּי לִמְאֹכַל בַּהֲמָה, וְסִתְּמִיהָ עוֹמֵד לַעֲצִים וְלֹא

8 לֹא כִילָהּ, וּבִזְזָה גַם רַבִּי יְהוּדָה מוֹדָה שֶׁאִף שֶׁלֹּא הִכִּינוּ מִבְּעוֹד יוֹם
9 אִינוּ מוֹקְצָה. מִקְשָׁה הַגִּמְרָא, תַּבְנָא סְרִיא הָא חֲזִי לְטִינָא – הֲרִי עַדִּיין
10 רָאוּי לַהֲשַׁתֵּם בּוֹ לְטִיט, לְלִבּוֹן לְבָנִים, וּמִדּוּעַ אִמְרַת שִׁסְתָּמוֹ עוֹמֵד
11 לַהֲסָקָה וְלֹא צָרִיךְ הַכֵּנָה. מִתְרַצֵּת הַגִּמְרָא, שֶׁמִּדּוּבֵר דְּאֵיתָ בֵּיהָ – יֵשׁ
12 בְּתִבְנֵי קוֹצִים, וּמִחֲמַת הַקּוֹצִים אִינוּ יְכוּלִי לְגַבְלוֹ בִּידָיו וּבִרְגָלָיו,
13 וְעוֹמֵד לַהֲסָקָה:

ביצה דף ל עמוד ב תלמוד בבלי המבואר "שפה ברורה – עוז והדר" (ליום שלישי) קפה

משנה

אין נוטלין עצים מן הסופה ביום טוב שבימות השנה, כגון פסח או עצרת, משום איסור סתירת אהל. אלא נוטל מן הסופה לה – מן העצים הסמוכים ושוכבים על הסוכה. שאם הניח בסוכה הרבה קנים, מותר ליטול מן העליונים, ואין זה נחשב כסתירת אהל, כיון שגם אחר שנוטלים נשאר עדיין סכך המכסה את כל הסוכה.

גמרא

מקשה הגמרא: מאי שנא מן הסופה – מן עיקר הסכך, ולא – שאסור ליטול משם עצים, משום דקא סתרי אהל, ואסור לסתור אהל ביום טוב, מן הסופה לה – מן העצים העליונים הסמוכים ושוכבים על הסכך נמי קא סתרי אהל, ומדוע בסיפא התירה המשנה. ואף על פי שכשנוטל את העליונים נשאר עדיין סכך שמאחיל, מכל מקום הואיל וביטל את העליונים לגבי הסכך, נחשב הכל כאהל עצמו, ויש משום איסור סתירת אהל בכל העצים כשנוטלים. מתרצת הגמרא, אמר רב יהודה אמר שמואל, מאי קמיה לטובה שהתירה המשנה ליטול משם עצים, אין הכוונה סמוך לסכך, אלא הכוונה בעצים העומדים סמוך לרפנות, שמנהגם היה לארוג יחד את הקנים המשמשים לדפנות, ואם אחר שארג את הדופן העמיד בסמוך לה קנים או עצים ללא אריגה, רשאי ליטלם, ואין בזה משום סתירת אהל, כיון שאינם מחזורים לדופן ולכך אינם בטלים לגביה. אבל סכך כיון שאינו ארוג ואין ניכר חילוק בין עיקר הסכך לתוספת, אף הסכך העליון דינו כתחתון ואסור ליטלו. רב מנשיא אמר, אפילו תימא שכוונת המשנה בסיפא להחיר בעצים שאין עומדים סמוך לרפנות אלא שוכבים סמוך לסכך, והטעם שאין בזה משום סתירת אהל, משום דבי תנאי תהיא במשנתנו שמוותר, זהו דווקא באסוריתא – חבילות של קנים שעדיין אגודים ביחד, וכך הניח אותם על הסכך כחבילה. ובוזה מוכח שלא ביטלם לגבי הסכך, אלא הניחם שם כדי להצניעם או כדי לייבשם.

תנאי רבי תיאי בר יוסף קמיה דרבי יוחנן, אין נוטלין עצים מן הסופה משום איסור סתירת אהל, אלא מן הסופה לה. ורבי שמעון מותר ליטול אפילו מן הסכך עצמו. וישן בסופה תהג הנעשית לשם מצוה כגון הסוכות, שאסורה אפילו בחולו של מועד. שמתוך שהוקצתה הסוכה למצותה, אסורה לתשמיש אחר כל שבעה. ואם התנה עליה לפני התקדש החג שיוכל להשתמש בעציה, הכל לפי תנאו ויכול להשתמש בה.

שנינו בברייתא: ורבי שמעון מותר לקחת מעצי הסכך. שואלת הגמרא, והא קא סתרי אהל – הרי כשנוטל את עיקר הסכך יש בזה סתירת אהל ממש האסור מן התורה. מתרצת הגמרא, אמר רב נחמן בר יצחק, קא בסופה נוטלין עסקינן – שנפלה הסוכה ביום טוב ולא שייך בזה איסור סתירה, שהרי אין כאן כבר אהל. והטעם שאסור תנא קמא הוא משום איסור מוקצה, שכיין שבין השמשות בעוד הסוכה היתה קיימת היה אסור ליטול את העצים משום סתירה, הרי הם מוקצה מחמת איסור סתירה, ומיגו דאיתקצאי לבין השמשות איתקצאי לכולא יומא, ורבי שמעון שמתיר הוא למעמיה, דלית ליה איסור מוקצה, ולכך מתיר לקחת את עצי הסכך מן הסוכה שנפלה. דתנאי שלא סובר רבי שמעון לאסור טלטול כדוגמת זה, מותר השמן ששפך ושפך ערה – שמן הנותר בנר או בקערה של חרס, שהדליקם מערב שבת ודלקו בתחלת השבת וככו, אסור להשתמש בהם בשבת, אף שכבר פקע מהם איסור כיבוי, משום שבין השמשות בעוד הנר דלק היו אסורים, שבנטילת השמן היה גורם לכיבוי הנר, ומיגו דאיתקצאי לבין השמשות איתקצאי לכולא יומא. ורבי שמעון מותר, שאינו סובר לאסור בזה משום מוקצה. הרי לנו שסובר רבי שמעון שאין איסור מוקצה בדבר שהיה אסור בבין השמשות, ולכך כשנפלה הסוכה מותר להשתמש גם בעצי הסכך עצמו.

מקשה הגמרא: מי דמי ההיתר של רבי שמעון במותר הנר,

לטלטול עצי הסכך, תהם – בנר וקערה, הרי הם בודאי יכבו במשך השבת, וממילא אדם יושב ומצפה אימתי תכבה נר, וכבר בבין השמשות היתה דעתו נתונה על המותר שישאר מהשמן, ולכן מתיר רבי שמעון לטלטלם שלא הקצה אותם מדעתו, אבל קא – בעצי סוכה, וכי אדם יושב ומצפה אימתי תפול סוכתו, האם נביא הוא ויודע שעתידה ליפול למחר שיצפה מתי תיפול, אלא ודאי שאין בדעתו להשתמש בעציה, ובוזה גם רבי שמעון מודה שאסור משום מוקצה. מתרצת הגמרא, אמר רב נחמן בר יצחק, קא בסופה רעועה עסקינן, שעמדה כבר מערב יום טוב ליפול, דמאמול דעתיה עליו להשתמש בעציה כשנפלה, ולרבי שמעון כיון שדעתו עליהם מאתמול אין בהם איסור מוקצה, אבל בסוכה בריאה וחזקה גם רבי שמעון מודה שאסור משום מוקצה מחמת איסור, כיון שמאמול לא היתה דעתו עליו. ולתנא קמא דבר שבין השמשות לא היה ראוי להשתמש בו, לא אומרים בשום מקרה שדעתו על זה, ואסור לכל היום:

שנינו בברייתא: וישן בסופה תהג כגון שהיא אסורה, ואם התנה עליה הכל לפי תנאו: מקשה הגמרא, ומי מהני כה – בסוכת מצוה תנאי שיוכל להשתמש בעציה, והאמר רב ששת משום דבי עסקינן, מנין לעצי סוכה שאסורין להשתמש בהם כל שבעה, שנאמר 'חג הסוכות שבעת ימים לה', ודורש שכל שבעת הימים הוא לה' כהקדש. ותנאי בברייתא נוספת שעצי הסוכה קדושים כל שבעה, רבי יהודה בן בתירא אומר, מנין ששם שם על החגיגה – שלמי חגיגה חל עליהם שם שמים ואסורים משהוקדשו עד לאחר הקטרת האימורים, כך חל שם שמים על הסופה ועצי הסוכה קדושים ואסורים לכל שימוש, תלמוד לומר 'חג הסוכות שבעת ימים לה', מקיש סוכה לחג, מה חג – חגיגה, קדושה היא לה', אף סוכה קדושה היא לה'. ואם כן קשה מה ששנינו בברייתא שיוכל להתנות ולהתיר את הסוכה בתוך החג.

מתרצת הגמרא: אמר רב מנשיא בריה דרבא, סיפא של הברייתא שכתוב 'ואם התנה עליה הכל לפי תנאו', לא עוסקת בסוכת החג, אלא אתאן לסופה דעלמא – הרי זה חוזר לתחילת הברייתא במחלוקת תנא קמא ורבי שמעון בסוכה של כל ימות השנה, שלתנא קמא אין נוטלים עצים מן הסוכה שהיתה רעועה אף לאחר שנפלה, משום שהיתה מוקצית בבין השמשות, ולרבי שמעון נוטלים, ועל זה אומרת הברייתא, שאם התנה מבעוד יום ואמר בפירוש שאם תפול למחר יסיק בעציה, הכל הולך כפי תנאו, ואין כאן משום מוקצה שהרי הכינם מבעוד יום. אכל סופה דמקצה שחל עליה קדושה, לא מהני כה תנא להפקיע קדושתה. מקשה הגמרא: וסופה דמקצה לא מועיל בה תנאי, והתנאי, ספקה כהלקחה, ועברה – פיארה בקרמים – בגדי צבעונים ובשרינין לבנים של פשתן המצויירין, שצורחן בולטת כגון מעשה רוקם או מעשה אורג, וכן אם תלה כה אגוזים, שקדים, אפרסקים, ורמונים, ופרגליו ענבים – אשכולות ענבים, או שמילא בבסות של זכוכית יינות, שמנים, וסלתות, ועשרות שבלים, לנוי, אסור להסתפק מהן עד מוצאי יום טוב האחרון של חג שהוא לאחר שמיני עצרת. ואם התנה עליהם שיוכל להשתמש בהם, הכל לפי תנאו. וכיון שאסור להסתפק מהם אנו רואים שנוי הסוכה בטלים לגבי הסוכה ודינם כסוכה שחל עליה קדושה לאסרה בתשמיש, ואף על פי כן כתוב בברייתא שמועיל בהם תנאי להתירם, וכמו כן יועיל תנאי לא בעצי סוכה. מתרצת הגמרא, אפי' וקא דאמרי תרווייהו, על אף שנוי הסוכה בטלים לסוכה, ולכן אסור להסתפק מהם, אבל לענין תנאי אינם דומים לסוכה, שהרי תנאי מועיל דווקא באומר מבעוד יום איני בודל מהם שיהיה בהם כוחי וזכותי לקחתם כל משך זמן בין השמשות של ערב יום טוב, כיון ולא חלה קדושה עליהם בשעת כניסת החג שאז הקדושה היתה צריכה לחלו עליהם, אכל עצי סופה חלה קדושה עליהם בבין השמשות, שהרי אינו יכול להתנות שאינו בודל מהם כל בין השמשות, כיון שהוא ספק יום טוב, ואסור לו לקחתם מהסוכה משום איסור סתירת אהל, וממילא חלה עליהם קדושת סוכה בבין השמשות, ועל ידי קדושה

המשך ביאור למסכת ביצה ליום שלישי עמ' ב

1 זו אֶתְקַצְאִי לְשִׁבְעָה ולא מועיל בה תנאי.
2 שואלת הגמרא: וּמַאי שָׁנָא עָצִי סוּכָה מֵהָא דְאֶתְמַר לגבי אתרוג,
3 הַפְּרִישׁ שִׁבְעָה אֶתְרוּגִים לְשִׁבְעַת הַיָּמִים, אתרוג אחד לכל יום, אָמַר
4 רַב, כָּל אַחַת וְאַחַת יוֹצֵא כָּהּ בְּיוֹמָהּ וְאוֹכְלָהּ לְאַחֶתֶר באותו היום,
5 שהוקצתה למצותה וכבר נעשית מצותה. וְרַב אֲסִי אָמַר, כָּל אַחַת
6 יוֹצֵא כָּהּ וְאוֹכְלָהּ לְמַחֵר, שכיון שהוקצו בבין השמשות הוקצו לכל
7 היום. הרי שלדעת כולם אין האתרוגים נאסרים אלא ליומם,
8 ומדוע בסוכה כשהתנה ליהנות מהם בחול המועד והרי זה
9 כהפרישם רק ליום הראשון אומרים מיגו דאתקצאי בבין
10 השמשות של יום הראשון אתקצאי לכל שבעת הימים. מתרצת

11 הגמרא, הָתָם – באתרוג דְּמַפְסְקוּ לַיְלֹת מִיָּמִים – הלילות מפסיקים
12 בין הימים, שכן מצותו רק ביום ולא בלילה, לִכְךָ כָּל חֵד וְחֵד יוֹמָא
13 מְצֻוָּה בְּאִפִּי נַפְשִׁיהּ הוּא – כל יום הוא מצוה בפני עצמו, ומה
14 שהוקצה ליום הראשון לא הוקצה לכל שבעה. אבל הָכָא גְּבִי
15 סוּכָה דִּלֹּא מַפְסְקוּ לַיְלֹת מִיָּמִים, שמצותה גם בלילות, לִכְךָ כּוּלָּהּ
16 יוֹמֵי כַּחַדָּא יוֹמָא אֲרִיכָתָא דְּמִי – כיום אחד ארוך, ואם הוקצתה
17 ליום הראשון הוקצתה לכל שבעה, שנחשבים לגבי קדושת
18 הסוכה כיום אחד ארוך ואינו יכול להתנות שיהא מותר לו בשאר
19 ימים: